

ТРИ ЦЕНТИ в З.Л. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BR 6848 (4-0807) • Тел. У. Н. Союз: BR 6848 (4-0837)

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

562 БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ГРУП НА КОМУНІСТИЧНИМ ФРОНТІ

Вашингтон, 21 грудня. — У змаганні до закриття своєї підпільної роботи комуністи в Злучених Державах зорганізували 562 групи, які під різними іменами творять большевицький фронт. Вони видають 190 різномовних газет і журналів. Такі підсумки комуністичних зазігів збирала конгресова комісія неамериканських діанів і оприлюднила їх в окремій книжечці на 144 сторінках друку.

Досліді над відкритою комуністичною діяльністю і тайним шпигунством тривали кілька місяців, заки можна було оприлюднити щось певне. Труднощі полягають у тому, що комуністи заперечують, наче б вони організували „фронт“, які є нічим іншим, як п'ятою колоною в З.Л. А. Таким прикладом є діяльність міжнародного Робітничого Ордену, який має різномовні національні групи, втримують свої школи, а в тих школах після шкільних годин дає лекції комунізму.

Книжечка комісії це підручник для розпізнання большевицьких груп. Вувають випадки, що передові люди, які творять такий фронт, самі не знають, в чій лабеті вони попали. Від часу союзу Гітлера зі Сталіном потворилися нові організації для закриття слідів і втілюють таку тактику. Під час війни вони кинули гасло до безпощадної боротьби проти нацистів і фашистів і від тоді приціплюють ту латку кожному, хто тільки важиться натаврувати комуністичні задії. Повний звіт з поміччю над комуністичним вертільництвом складе комісія в конгресі після Нового Року.

ПРАЦЮЄ НАД СТИПЕНДІЯМИ ДЛЯ ДІТЕЙ

Нью Йорк. — Голандським кораблем Вестердам приїхала мис Рут Е. Прагер, харитативна дівка в Європі, яка працює для здобуття фондів на утримання найменше 300 стипендій для студентів дітвистів в найближчій осені. Вона належить до Комітету Допомоги Гайдельберським Студентам, якого осідок знаходиться під ч. 17 Іст 87 вулиця в Нью Йорку. Цей комітет допоміг уже кільком українським студентам дістатися місця в університетах в Америці. Панна Прагер привезла з собою 1.000 життєписів різних студентів, які хочуть студіювати в Америці.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ПРОЦЕСУЄ СТЕЙТ ЗА НАФТОВІ ПОЛІ ПІД МОРЕМ

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Злучених Держав вніс позов до Верховного Суду за признання нації власності нафтових піль, положених під морською водою в Мексиканській затоці в околиці стейтів Тексасу й Луїзіани. Прокуратор покликаний на рішення Верховного Суду в справі прибережних нафтових джерел у Каліфорнії за 1947 р. Рішення Суду за 1947 р. оперте на аргументі, що стейт Каліфорнія не є власником прибережних вод, тільки Злучені Держави. Оборонці стейтових прав видивляють інший погляд і взялися до енергійної акції. Йде про мільйони гроша, які можна дістати з нафти за дві моря.

ЗАГАДОЧНА СМЕРТЬ ДУГАНА

Нью Йорк. — Смерть Лоренса Дугана, колишнього урядовця в департаменті стейту, викликала різні здогади. Досі було тільки звісно, що він впав з 16 поверха будинку, в якому знаходилося його бюро. Заходив здогад, що він поповнив самогубство тому, що його імя було згадане між людьми, які були вмішані в шпигунство. Міжтим конгресмен Карль Мундт, який у Вашингтоні переводить допити як голова комісії неамериканських діанів, виїшов з твердженням, що смерть Дугана не є випадкова ані не є самогубством, а планованим вбивством. Цей здогад підтримує колишній підсекретар стейту Сомер Велес, який вислав до Федерального Бюро Інвестицій погляд, що смерть Дугана не є випадкова і домагається основного слідства. Щоденник „Нью Йорк Геральд Трибюн“ в редакційній статті обговорює смерть Дугана як „фантастичну трагедію“. У статті сказано, що це був дуже талановитий урядовець і добрий американець. Дуган перед смертю справував уряд президента Інституту Міжнародної Освіти, яку втримувало з фондів Карнегія.

ХЛОПЕЦЬ ВРЯТУВАВ ПОТЯГ

Канастота, Н. Й. Одинадцятилітній хлопець, Джімі Коклов, остеріг вартівника на залізничній шляху Нью Йорк Сентрал Рейлроуд, що рейки коло його дому розлетілися. Вартівник ще в час дав знати до найближчої стайці, до якої саме зближався поспішний потяг. У заплату за притомність ума підприємство залізничне дарувало Джімі електричну залізничку, але тому, що в хаті його батьків не було електрики, доведено туди електричні дроти. Теж справили Джімі рідзвяне деревце, а на Різдво прибуде на обід до нього генеральний управитель залізниць з іншими урядовцями. Підприємство обіцяє дати хлопцеві зайняття, коли покинуть школи і буде мати 20 літ життя.

ОРГАНІСТ СВЯЩЕНИКОМ У СВОЇХ ЦЕРКВІ

Питсбург, Па. — Рідкий випадок, що органіст став священником, тривався в єпископальній катедрі св. Тройці, якої органіст Алфред Гамер дістає священня. Він служив 23 роки органістом, а опісля пішов на трирічні студії теології.

ПЕРША СЛУЖБА БОЖА ПО ТЕЛЕВІЗІН НА РІЗДВО

Нью Йорк. — Пастирська Служба Божя, яку відправлять в катедрі св. Патрика в півночі з п'ятниці на суботу, буде передана по телевізії. Її відправить кардинал Франсис Спелман з пристоящими. Вона почнеться в год. 11.30 і буде передана головними станціями.

Стратегічні цілі американської закордонної політики

Вашингтон, 21 грудня. — Краєве Товариство Планування виявило турботу над змішуванням тактики з цілями американської закордонної політики під теперішню пору. Щоб населення знало, що є тактика, а що стратегічна ціль Злучених Держав, товариство, якого головою є Крисчєн Сонн, вичисляє такі цілі під теперішню пору:

Свобода й мир серед людства в цілому світі в парі із зростом добробуту. Свобода полягає у признанні людини як найвищого еста. Це відноситься до справжньої свободи як і до почуття людини, що вона свободна. — Повне забезпечення для вільних націй, що Америка буде підтримувати їхню свободу. Для оборони своєї власної свободи Америка мусить боронити свободи інших. — Справжня злука західної Європи. Ми мусимо дати всю можливу заохоту для як найтіснішої економічної й політичної злуки західної Європи. — Не йти на компроміси з такими, хто заявляється або й переводить насилля закордоном. Компроміс з такими може привести необчислену шкоду для морального стану Злучених Держав. — Нема компромісу з такими, що в нашій країні переводять насилля. Прикладом на це є змагання втримати повну свободу людини тоді, коли робиться всяка зусилля не зрадити перед закордоном цінні інформації. Не можна змагати до внутрішньої політичної вигіді коштом національних інтересів закордоном. Відповідальність Злучених Держав за провід у світі є строга. Свободи не можна відлучити від відповідальності. — Повний розвиток і вжиток значної частини світових багатств, які, на щастя є під контролею свободних країн. — Поширювання спільноти всіх націй. Ця спільнота мусить бути відверта для всіх країн, які шанують свободу людини і чесно виявляють своє бажання мира.

НА 549 НОВИХ ІМІГРАНТІВ ТІЛЬКИ ТРИ УКРАЇНЦІ

Нью Йорк. — У вівторок 21 грудня прибув до тутешньої пристані з Гамбурга корабель Марін Флешер з 549 новими

Обвинувачені в процесі О. У. Н. в Празі заперечують вину

(Власна кореспонденція „Свободи“)

Прага, 16. грудня. Ю. — У вчорашньому виданні „Свободи“ подано подробиці акту обвинувачення проти здогадних членів ОУН, виготовленого чеською державною прокуратурою в Празі. Акт обвинувачення прочитав предсідник судової розправи, президент сенату-дра Солнажа. Негайно після відчитання акту, державний прокуратор зажадав, щоб обвинувачення поширити ще на стенографа чеського парламенту, Льва Леонтовича. Вне-сок прокуратора суд прийняв одногласно. В другому дні розправи, у вівторок 14-го грудня, почали переслухувати обвинувачених, що заперечують свою вину. Головний обвинувачений, о. Павло Гучко, твердив, що допомогу людям в біді він вважав своїм християнським обов'язком та що він допомагав всім втікачам, які до нього приходили і без огляду на їх національну приналежність, чи політичні пере-

КВЕНТИН РУЗВЕЛТ ЗГИНУВ В ЛІТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ

Шангаї, 22. грудня. (АП). — Квентин Рузвелт, внук був. президента Теодора Рузвелта, був між 33 подорожними, що згинув вчора в катастрофі літака китайської повітряної лінії недалеко Гонг Конгу. Катастрофа наступила в мряці і літак після упадку цілком згорів, рівночасно з пілотом та 32 подорожними. Крім пілота, що був данцем, і К. Рузвелта, всі інші подорожні були китайцями, між ними члени уряду. Квентин Рузвелт був сином ген. Теодора Рузвелта, мол., що згинув на фронті в Нормандії в 1944 році.

ЗАСУДЖЕНІ НА СМЕРТЬ ВОЯКИ У. П. А. В БРАТИСЛАВІ ДІСТАЛИ ДОПОМОГУ

Філадельфія, 22. грудня. — ЗУАКомітет одержав повідомлення, що замовлені ним телеграфічно пакунки КАРЕ для чотирьох засуджених на смерть вояків УПА в Братиславі були доручені по призначенню.

Америка допомагає українським переселенцям в Китаю

ДОЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ ПІСЛЯ ЧЕРВОНОЇ НАВАЛИ; ІНТЕРВЕНЦІЯ У. К. К.

Американські власті в Китаю та місцевий відділ Міжнародної Організації для Збівців (ІРО) допомогли врятувати українську колонію з Тяньцзіну, Циндао та деяких інших місцевостей — довідуємося з тількищо пересланих з Шангаю до редакції „Свободи“ обширних повідомлень, копій листів та інформацій місцевої преси. На підставі цих же інформацій можна б накрислити приблизно такий образ долі далекосхідної української колонії, у зв'язку з останніми перемогами червоної армії в Китаю:

З наступом і перемогами червоної армії в Китаю, українська громада в Тяньцзіні вже в половині листопада опинилася в дуже складному положенні, тим більше, що проти-комуністичне наставлення українців було загально відоме, а досвід минулого і теперішні інформації переконали, що червоні політруки в китайській комуністичній армії мали окремі доручення власне щодо проти-совєтської еміграції. Місцева українська громада негайно поробила відповідні заходи перед місцевими американськими і міжнародними властями, щоб включити її в загальний евакуаційний план всіх українців в цих заходах піддержали українські громади в інших частинах Китаю, в цім випадку українська до-

помога організації в Шангаю. Українська громада в Тяньцзіні негайно передала список своїх біля 45 членів в цьому місті та кількох українців в Циндао, американському консулеві та представникові ІРО. В день евакуації американський консул ранком переслав до ІРО список українців та персональний дозвіл кожному на посадку на корабель, як теж дозвіл на перевезення 350 фунтів багажу для кожного. Але ІРО передало це повідомлення аж після полудня, коли погрузка на пароплав вже переводилася. Тому з усіх українців тільки 11 особам пошастило тоді виїхати і друга група 18 осіб виїхала тижень пізніше та усі шастливо прибули до Шангаю. Всіх їх перевезено кораблями американської Нейві. Дописувач зокрема підкреслює дуже приязне ставлення американців до українців, яких трактовано на рівні з американцями, британцями та іншими союзними народами. Окрему групу таврили росіяни.

В Тяньцзіні залишилися ще около 11 українців, головню жінок з дітьми, що з різних причин не могли виїхати. Кількох українців залишилось ще в Циндао, між ними теж д-р Брилль, що в роках 1927-30 був в Ханькоу та очолював там філію харбінської „Прогресу“. Архів української організації в Тяньцзіні, частину

(Докінчення на стор. 4-тіл).

ВСТАНОВЛЕНО ТРИ-ДЕРЖАВНУ КОМАНДАТУРУ В БЕРЛІНІ

Берлін, 22 грудня. — Західні військові управління в Німеччині вчора офіційно повідомили про встановлення в Берліні спільної Командатури на три-державній базі. Про це рішення повідомив командант французького сектора, заявляючи при цьому, що в кожній хвилині могло б бути відновлене і спільне чотири-державне управління міста, якщо тільки Совети рішилися б визнати та підпорядкуватись обов'язуючим усім чотири-державним договорам в цій справі. Як відомо, чотири-державне управління Берліна закінчено в дні 1-го липня, коли то Совети відкликали свого представника зі спільної Командатури. Від того часу відбувалися тільки неформальні засідання західних командантів, на яких вирішувало спільні для західних секторів проблеми. Французький командант, повідомляючи про встановлення три-державної Командатури в західних секторах, рівночасно заявив, що відсутність совєтського представника не може вже в дальшому бути перешкодою спільного управління. Діло в тому, що німецьке самоуправне законодавство, згідно з договором, вимагає апробати всіх чотирьох окупаційних властей і тепер воно вже матиме силу після апробати трьома західними союзниками. На коротко перед цим офіційним проголошенням, західні представники вже відбули спільне засідання і їх першим рішенням було збільшити для міста приділ вугілля на Різдвяні свята.

ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ

Каннес, Франція, 22 грудня. — В цьому місті закінчилася вчора конференція італійського міністра закордонних справ Сфорци з французьким міністром Пуаном, у висліді якої проголошено, що обі країни погодилися, що їхня „найтісніша співпраця і порозуміння є необхідною базою для організації Європи“. Конкретним предметом наради міністрів була справа італійсько-французького митного союзу, італійських колоній та участі Італії в західно-європейському оборонному союзі. В кінцевому комунікаті з наради стверджується, що „міністри ствердили повну однозгідність поглядів на головні проблеми сучасності, головню щодо необхідності тісної співпраці між обома країнами“.

ЕКОНОМІЧНА ВІДБУДОВА ГОЛОВНОЮ ПРОБЛЕМОЮ ФРАНЦІЇ

Париж, 22 грудня. — Відбудова і стабілізація французького господарства є під цю пору головною проблемою цієї країни та її уряду, заявив вчора в парламенті Поль Рейно, один зі сепіторів французьких політиків. Він зокрема закликав, щоб Франція „не спала за пляном Маршала, як колись за лінійкою Макіно“, та щоб докладала усіх зусиль, щоб після закінчення плану Маршала вона справді „сильно стояла на своїх власних ногах“.

СОВЕТИ ЩЕ ДЕРЖАТЬ ОКОЛО 1.000.000 НІМЕЦЬКИХ ПОЛОНЕНИХ

Берлін, 22 грудня. — У зв'язку з родинним характером різдвяних святкування тут знову видивляється проблема ще около одного мільйона німецьких полонених в Совєтському Союзі, доля більшості з яких цілком не відома. Свого часу совєтський уряд подав офіційно, що він держить ще 892.000 німців та пообіцяв звільнити їх і відіслати до Німеччини найпізніше до кінця 1948 року. Але досі тільки приблизно 340.000 вернулося

ГОЛАНДСЬКИЙ В КЛАД В ОБОРОНУ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Гага, 22 грудня. З авторитетних джерел тут повідомлено, що в 1949 році голандський уряд планує видати около 38.000.000 доларів на спільні оборонні заходи західної Європи, координовані тепер окремим комітетом під проводом фільд маршала Монтгомері.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською мовою):			
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y.
BRYANT 9-0582.

Головна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЮТЬ НА ТРИВОГУ

Етнічні групи в Америці добре зажурилися дальшою судбою "чужомовної преси" в Америці, себто тої, що не по-являється англійською мовою. Очевидно журяться головно ті, що звязують з етнічними групами та їх пресою певні ідеї та ідеали, які вартували б заховати і далі плекати. "Чужомов-ній" пресі — за малими винятками — ніколи добре не ве-лося. Італійська, польська, жидівська чи німецька преса ма-ли опертя на великі численні етнічні групи і могли хоч в ми-нутому краще розвиватися, але інші групи й цього не мали. Та тепер настали вже такі часи, що добивають навіть пресу дуже сильних етнічних груп. Тому вже й сильні взивають видавців та редакторів бути "останніми мотіканами" і не да-вати загинати їхнім газетам ще за їх життя. А так с, що якщо яка "чужомовна" газета перестав виходити з фінансо-вих чи інших труднощів, вона вже пропала назавжди. Тек на П місці не появляється нова газета, як бувало давними часами. Друга замітна обставина с та, що статистика вика-зує, що коли в якійсь етнічній групі перестала виходити я-кась газета, на цьому не користують нічого й ці газети цієї групи, що залишилися, бо число їхніх читачів не побіль-шається. Тому етнічним групам с чим журитися, коли дохо-дять до них відомість, що ця чи друга їхня газета перестала існувати, особливо, коли йдеться про добру газету.

В такому змислі пише, між іншим, ньюйоркський "Нови Свѣт" з приводу припинення видавання польської газети "Кроїнка", що виходила в Ньюарку впродовж останніх сорок років. Редактор зазначає, чому саме тепер, коли так треба польської газети, перестав виходити газета, що опові-дала 40 років сумлінно громадську службу. Часом це за-повідає, що в дуже скорому часі перестав виходити в Нью Джерсі ще один польський часопис, що вважає великим о-слабленням американських поляків.

Цей приклад навели ми тільки для ілюстрації, що дія-є з "чужомовною" пресою між сильними етнічними групами, бо щож тоді говорити про пресу такої малої й слабой групи як українська. Це, що тепер пишемо, не вважаємо "пресо-вою кампанією Свободи", бо про неї вже досить написали, але такою кампанією, яка має звернути увагу цілого нашого громадянства на українську газету й книжку взагалі, на українську школу, на українське мистецтво, на українське живе слово. Вез цього усього не буде існувати українська етнічна група в Америці, а її треба, бо вона має ще багато дати Америці, як теж сповнити своє велике завдання супроти У-країни і поневоленого українського народу. Української га-зети, української книжки та української школи і науки треба нині в Америці ще більше, ніж давніше. Ще ніколи Україна не потребувала американських українців так дуже, як їх по-требує тепер, опинившись у московській та тоталітарній не-волі. Ще ніколи американський нарід не потребував теж і українців, як нині, коли він загрожений зі всіх боків ко-муністичною інфільтрацією та совєтською агресією. Тому, ко-ли інші етнічні групи бють на тривогу з приводу ліквідації їхньої преси як найсильнішої підпори, оскільки більшу увагу повинні звернути американські українці на свою пресу, що с така мала, що повинна б тільки рости, а не підупадати.

Використати зимовий сезон
в громадській роботі

Неосяжні простори нашої країни знову відкрилися грубою верствою холодного пуху, зно-ву настала справжня зимова пора, а з нею і найкращий се-зон для нашої громадської роботи по місцевостях. В цьо-му часі наші товариства, орга-нізації і клуби відбувають свої річні збори, на цей час припадають рокові церковні і національні свята, в цьому часі найкраще робити провірку ми-нулої та складати плани май-бутньої роботи. Тому не від-речи буде пригадати бодей коротко наші загальні та міс-цеві громадські обов'язки, по-треби і можливості, що їм на-самперед треба приділити ува-гу та вжити заходів для їх здійснення.

Базою цілого нашого гро-мадського життя є насамперед всі ті різноманітні місцеві ор-ганізації і товариства, що ви-конують практичну громадську роботу на місцях і творять підставу роботи центральних організацій. Тому тепер треба в першу чергу вжити всіх за-ходів для скріплення цих ор-ганізацій по місцевостях. Чи це будуть відділи УНСОУ та інших заповомових організа-цій, чи це громадські клуби та всі інші товариства, всі вони повинні подбати, щоби в їх громаді не було ніодної люди-ни українського роду, яка не була б членом української ор-ганізації. При цьому треба окрему увагу звернути на на-шу молодь, що в поодиноких місцевостях має вже теж свої власні молодіжні організації і клуби, як теж на нових ім-грантів. Цим останнім треба роз'яснити традиційний ха-рактер і завдання наших ор-ганізацій, треба їх познайомити з теперішніми дисципліна-ми та звернути увагу на мож-ливість на майбутнє. Добре бу-ло б, щоби нових імгрантів, якщо такі вже є в громаді, запрошувати в характері го-стей на річні збори поодиноких організацій, якщо це не про-тивиться їх статуту, та дати їм можливість прислухатися з-вітам і перебігові наряд.

Рівночасно зі своєю власною організаційною роботою, по-одинокі організації і товари-ства повинні спільно виявити якнайбільше доброї волі та ау-силь для наладнання міжорганізаційної співпраці в грома-ді, чи це за посередництва Об'єднаних Комітетів, як де-такі існують, або церкви та на-родних домів.

Найкращим засобом в ор-ганізаційній праці завжди була і залишиться конкретна гро-мадська та культурно-освітня робота. Відділ Українського Народ. Союзу чи іншої за-повомової або громадської ор-

ганізації здобуде собі нових членів і прихильників насампе-ред своєю всебічною актив-ністю в громаді, своєю попу-лярністю, жертвенністю і т. п. Догрі зимові вечори та церков-ні і національні річниці дають прекрасну нагоду для влашто-вування концертів, вистав, об-рядових та інших імпрез. Тут кожна організація зокрема і всі разом мають найкращі можливості виявити свою вар-тість та своє вміння. При цьо-му треба якнайбільше доброї волі та громадської зрілості, щоби змагаючись за перше-нство в громаді, не утворюючи-ти того змагання зі шкідливим "робленням на збитки" другим організаціям. Навпаки, всі, на-віть найбільші наші громади розпоряджаються відносно тільки невеликою кількістю сил і ко-жне їх розбиття може принест-и тільки загальну шкоду. То-му найкраще, щоби загально-національні імпрези, як свята самостійності і соборності У-країни 22-го січня, Шевченків-ські роковини і т. п. влашту-вати спільними силами, а у влаштуванні принагідних концертів і вистав теж взає-мо собі допомагати.

В цій конкретній роботі по-винні вже тепер зареєструвати себе нові імгранти в по-одиноких громадах, що теж і практикується — треба дола-ти. Аматорські вистави п'єс, участь в хорах, декламації і промови на концертах, спеці-альні інформаційні скрині, все це повинно дати нагоду місцевим громадянам та новій імміграції взаємно себе пізна-ти і зрозуміти. Бо нігде не можна себе краще пізнати та знайти "спільну мову", як за робо-тою і змаганням.

Окрему увагу на це дають теж недалекі вже Різдвяні свя-та і задержані в багатьох на-ших громадах "старо-краєва" традиція коляди. Добре бу-ло б, щоби власне цю нагоду використали нові імгранти та гуртами разом з місцевими громадянами пішли з колядою. При цьому вони матимуть можливість відвідати багато на-ших родин, познайомитися з ними, пізнати як вони живуть та й їм дещо оповісти про Старий Край. Вони тоді теж цілком певно з подивом поду-мають про цих багатьох на-ших безпретенсійних людей по громадах, що вже цілими десятками років зберігають цю чудову українську традицію, хоча з великим трудом до-водиться відшукати наші сім'ї по величезних лабіринтах бла-ків і багатопверхових домів.

Церква дала початок на-шому громадському житті тут і вона дальше залишається йо-го важливим центром і про-

мотором по громадах, подіб-но як великий загальний нашої патріотичного духу в етнічній. Крім всего іншого, в церкві насамперед можна почути у-країнське слово, можна зійтись зі своїми ближчими і дальши-ми країнами та спільно помо-литися за кращу долю наших братів і сестер в Україні, що і долі не мають і молитися за неї їм не дозволяється. Тому треба сподіватися, що цього року, як і попередніх, наші церкви і не тільки в рокові свята, але й в неділі будуть за-повнені вірними, які теж і жертви на вдержання та при-красу тих церков не пожаля-ють.

Зимові пора з черги ще най-краще підходить на організа-цію всьляких курсів та вече-рніх шкіл по громадах, голо-вно там, де немає цілоденних Як де до цього є найменші можливості, було б добре влаштувати курси української мови для місцевої молоді та англійської мови для нових імгрантів, як теж курси украї-нознавства та американозна-вства. Молодь повинна вико-ристати зимову пору для спорту та змагань і для скріплення своїх організацій.

Усе наведене аж ніяк не ви-черпує всіх можливостей і по-треб нашої громадської робо-ти в цю зимову пору. Ми при-гадуємо тільки загальнішою і найважливіше, бо по дробіці видніші кожному в його влас-ній громаді. Але важливе, аби робота — як кажуть — відхо-дила, аби її вартість підняти на вищий рівень та щоби нею зацікавувалися якнайширший не тільки український, але й американський загаль.

В цілій нашій громадській праці в зимовому сезоні треба постійно пам'ятати про нашу другу конкретну ціль, імено матеріальну допомогу нашим братам в Європі та їх визна-льним змаганням. Харитативну акцію американських україн-ців керує Злучений Україн-ський Американський Допо-моговий Комітет, що власне на зимові місяці проголосив свою кампанію за збіркову коштованість 300,000 доларів на рятунок-допомогову ак-цію для українських сиріт-ників та бодей 15,000 завірен-ня мешканців і працю для но-вих імгрантів. Щоби викона-ти це завдання, треба докла-сти найбільших зусиль та при кожній нагоді, головно з наго-ди коляди та інших рокових церковних і національних свят, треба подбати, щоби наша жертвенність в цьому році на багато збільшилася, як на ба-гато збільшилася і наші по-треби. Політичну акцію в обо-роні України та українського народу і для допомоги украї-нським визвольним змаганням веде Український Конгресовий Комітет, отже і про його ма-теріальні потреби не можна за-бувати в цих зимових міся-цях. Ці наші загальні потреби,

Капеля бандуристів до Америки

(Допис із Європи).

В перших місяцях 1949 року має прибути в Америку славна капеля українських бандури-стів під проводом Д. Китасто-го. Хто чув гру цієї капелі, може чудуватися: як міг цей старинний інструмент наших пращурів дожити в повній красі нашого часу? Ще в кінці 13 віку деякі дослідники украї-нської народної музики пи-сали, що кобза або бандура вже вмирає і мабуть не буде в силі відродитися. Але це бу-ла велика помилка: бандура буде жити так довго, як довго житиме українська пісня. Як-що в 18 віці бандура-кобза була інструментом для спілців, що своєю музикою і співом просили милостині, то в 20 ві-ці на бандуру звернули увагу інтелектуальні українці — му-зиканти. Найбільшу заслугу має відомий письменник Гнат Хотке-вич, що не тільки сам грав на бандурі, але й komponував для цього інструменту музичні твори. Особливо розвинулася кобзарська музика після рево-люції 1917 р. Деякий час після окупації України московським більшовицьким військом со-ветська влада не перешкождала розвиткові українського на-родного мистецтва і музики. Але згодом бандура стала для московських комуністів підоз-ріливою бо ця музика і пісні бу-дили в українських серцях лю-бов до рідного краю і понево-леного народу. Тому почалася нагінка на кобзарів: їх арешто-вано і вислано в далекі сібір-ські країни. Десь у північну безвість загнали також і Г. Хоткевича.

Прийшла війна 1941 року. Між людьми, яких брали німці

силою з України на роботу, були також бандуристи. В Ні-меччині вони з великими тру-дностями організували капелю, що грала і співала для нещас-ливих "остарбайтерів". Це бу-ла єдина вітха для голодних, поневолених українців, що му-сили гинути в Німеччині на ка-торжній роботі. Після упадку Гітлера капеля бандуристів могла розвинути свою мис-тецьку працю в таборах для українців та для інших переми-щенних осіб у Німеччині. Також капеля під проводом Григорія Китастого давала концерти для американського і британ-ського війська і для німців. Ка-пеля мала великий успіх, і це відзначено в німецькій пресі та в пресі інших народів.

Тепер капелю зацікавлюва-ся один визначний американ-ський підприємець-імпресаріо, що бере її в повному складі в Америку на концерти. Між спі-ваками — бандуристами приїде до Америки відомий кобзар Данило Кравченко. Хоч уже не молодий, кобзар Кравченко зберіг досі чистий, свіжий го-лос (тенор), яким чарує своїх слухачів. Співав він на Укра-їні, не розлучався із своєю кобзою і тоді, коли його ко-муністична влада загнала на Колону біля Берлінського мо-ря колати золото для Сталіна. В Німеччині за ці 3 роки Д. Кравченко дав дуже багато концертів і має велику при-хильність в українській грома-дянстві та між чужинцями.

Бажаємо успіху капелі Г. Китастого в Америці і повного задоволення слухачам україн-ської музики.

К. П.

Як згинув генерал Свєрчевскі

(УБІ). Відомий швейцарсь-кий тижневик "Ді Вельтхоф" з 12. XI. н.р. під великим наго-ловком "Україна — невідомий фронт" подає докладний опис бою відділів УПА з польським військом, в якому загинув ген. Свєрчевскі. Автор статті в швейцарському тижневику мав змогу говорити з бійцями У-ПА, що у вересні цього року прибули з України. Підста-ршина Прикуй оповідав так:

"Це не був жоден атентат. Ми є проти індивідуального те-рору й вважаємо себе регу-лярними борцями проти Мос-кви і її яничарів. Генерал Свєрчевскі був представником московського імперіалізму й

як такий загинув від нашої зброї."

"Так це був справжній бій з засідки повстанців" докинув його товариш поручник Соко-ленко й Прикуй оповідав далі. "Зимою 1947 року польсь-кий уряд вживав всіх зу-силь, щоб на наказ із Москви виселити з Польщі всіх украї-нців і очистити Карпати та По-сягання від відділів УПА. Зима була дуже важка, глибокий сніг в'язав наші рухи і бльо-када більшовицькими лісів ду-же давалася в знаки... Натиск польсько-московських відділів все зростає."

На початку березня, коли вже сховався сніг, зазнали ми дуже важкий удар. Поляки ви-крили недалеко Сянока добре замаскований санітарний пункт й в 26 годинному бою знищи-ли його.

Чотири лікарі, чотири се-стри, п'ять ранених, чотири реконвалесценти — загинули. Жоден не здався в руки ворога. Ми горіли жадо-бою відплати. Наш відділ сто-яв недалеко Балигорода. Ран-ком 28 березня на наказ ко-манданта зібрав я свій відділ. Командант Хрін, веселий і за-взятий вояк з ясными волосся-ми і постріленими руками, за-явив: "Розвідка донесла, що високі старшини прибули на інспекцію. Прийшла хвилина помсти наших братів..."

(Докінчення на стор. 3-тій)

— Товарищи офіцери!... Або, коли на площі стоять старшини і проходить стар-ший рангою: — Струнко! І знов — Товарищи офіцери!... Це — цілковите малпування ще старого, з царських часів, порядку пошанування черво-ного офіцера ("Господа офи-цери!"), отже, цілковитий по-ворот, навіть у дрібницях, до давніх, дореволюційних іще часів. (Дальше буде).

ОЛЕКСІЯ АНДРІЄНКО.

Всі права застережені.

ДРЕЗДЕН "СОВЕТСКИЙ"

(Будні совєтської окупації)

Згідно з наказом Жукова, для контролю виконання йо-го принципів щодо зв'язків із ні-мецькими дівчатами, було при-тягнуто німецьку поліцію, яка мала стежити і за червоними боксами, і за німецькими дів-чатами. А взагал, німецькій поліції в цей період було да-но далекойдучі, широкі права щодо совєтських військовиків. Кожен німецький поліцей мав право заарештувати першого-ліпшого червоноармійця, а згідно з наказом №14 — "О дисципліне" — навіть ужива-ти зброї проти неслухняних червоних військовиків (за ви-нятком старшин).

В цей час уся політична ро-бота в червоній армії цілковит-но перейшла до рук політвід-ділення, мали покарати висил-кою до Совєтської Росії. За-мість повороту "на родину", полковник Стрелков волів про-низати собі мозок кулею. Сержанта Круглова, за ви-роком суду 2-го району совєт-ської командатури, засуджено на два роки до штрафного ба-тальйону за зв'язки з німця-ми. З ним відбулася трагіч-на історія. Він прийшов на квартиру своєї доброї знайо-мої — німчині, і саме в той час на цю квартиру наскочи-ла німецька поліція. Постраждав від чинності процесу ізолювання і генерал Дубровський — колишній ко-мандант СВА (Совєтської Вій-ськової Адміністрації) Саксо-нії. З ним сталося таке. Над-ходив день іменини його доч-ки Тамири, що жила разом із ним і всією родиною в Дрез-дені. Директор сигаретної фа-брики "Уніон" — німець — чи-то з широкі приязні до роди-ни генерала Дубровського, чи з почуття підлабуництва до

владущої сили, напередодні і-менини генералової дочки ви-пустив на фабриці спеціаль-ний гатунок сигарет, на зраз-ок "Сальве" і на пачках із сигаретами великими білими літерами дав назву новому га-тункові сигарет — "ТАМАРА". В день іменини ці сигарети бу-ло дано до крамнички воентор-гу на продаж. Генералові при-йшли "пережитки буржуазних звичок і забобів, зв'язки з німцями", і скинувши його з посту, вирядили "на родину".

Цікаво, що згодом, на місце генерала Дубровського при-слано генерала Доброволь-ського. І в цьому, навіть ба-гато не міркуючи, можна до-бачити підступну, дрібязкову хитрість комуністичних полі-тиків: щоб справа усунення генерала Дубровського не на-брала широкого розголосу з неприємним, може, присмаком, — нате ось вам, про людське око, Добровольського — теж генерала: співзвучність при-звищ дуже легко могла ввєсти

в оману чужинця: мовляли — нічого не сталося — генерал той самий, усе в порядку...

Під цей час настає ще один наказ — новий "Устав дисциплінарної служби", скла-дений спеціально для окупа-ційних червоних військ. І ко-ли в попередньому "уставі" не було дозволу рядовому чер-воноармійцеві звертатися в будьякій справі через голову свого безпосереднього началь-ника до вищих чинників армії, то цей устав надавав кожно-му червоноармійцеві право йти з своїми заявами чи скар-гами просто до самого мар-шала...

Подивитися збоку — чим, справді, не найдемократичні-ший принцип, що поступово-шого за нього вже й вигадат-и можна? Солдатові надаєть-ся право в усіх справах звертатися безпосередньо до найвищого начальника, обми-наючи всіх інших!... А в дій-сності — все це право точно і підступно розраховано на те,

щоб до найвищої міри роз-винути в червоноармійській масі шпигунство, систему вза-ємних доносів, наклепів, хри-стопродавчу, зрадничу си-стему взаємного очорнювання і низьких, аморальних розра-хунків із кимось із негідних товаришів чи офіцерів.

В останній час у совєтско-му окупаційному війську дуже підупало було субординаційне пошанування рядовими сол-датами офіцерів. І новий устав збертав велику увагу на про-цедуру пошанування. Якщо червоноармієць, ідучи вули-цею чи пішоходом, хотів би випередити червоного офіце-ра, що йшов спереду, він му-сив, зайшовши з боку, попро-сити у офіцера на не дозволу ("разрешите пройти, товариш командир!"). Коли в приміщен-ні червоноармійської касарні заходити офіцер, перший із присутніх, хто помітить його, мусить скомандувати: — Встать! І негайно додати:

Зменшення неписьменності

Як подає державне Цензу-сове Бюро, неписьменність в цій країні впала до найменшого за всі часи рівня. Останні дослідження показали, що тільки 2,800,000 з 106,000,000 людей, що мали понад 14 років у жовтні 1947 року, не вміли ні читати, ні писати ні в якій мові. Отож відсоток неписьменних (до цілого населення) за 1947 рік вийшов 2,7, тоді як в 1930 — 4,7, в 1920 — 6,5 а в 1870 — 20 відсотків.

Числа за 1920, 1930 та 1947 роки показують зменшення неписьменності в молодих віком грудях. За 1947 рік на кожних 100 осіб у віці 65 та більше було сім неписьменних, а на кожних 100 віком від 14 до 24 — тільки одна особа неписьменна.

Цензусове Бюро відмічує, що з 1930 по 1947 число неписьменних зменшилося на 1,300,000, тоді як група населення у віці від 14 літ збільшилася на 17,000,000 за той самий період часу.

Головними причинами зменшення неписьменності є збільшення числа шкіл та поліпшення в школах по цій країні, а також більші вимоги щодо примусового відвідування шкіл. (Відомості державного бюро освіти вказують на вимоги стейтських законів про обов'язкове відвідування шкіл.

Загальна Рада.

Як згинув генерал Сверчевський

(Докінчення зі стор. 2-гої)

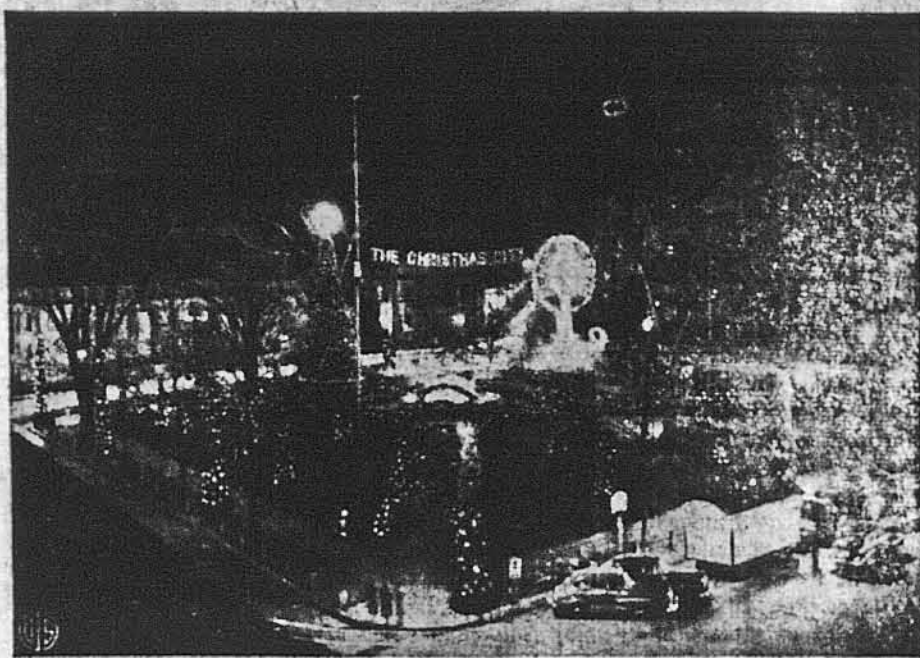
„Ясним весняним ранком прийшли ми над шосе Балигород-Сянік. Стежі донесли, що від сторони Балигороду наближаються чотири панцирні авта та чотири тягарові з вояками. Це була передня сторожа, що оглядаючись на всі сторони, заповнювала тишу, проїхала попри нас. Ми зайняли становище вдовж шосе, а я кулеметне гніздо на краю ліса. Через далекий завважив я, що з лівого боку наближалося особове авто. За ним їхала охорона до 35 вояків. В особовому авті сиділи три високі старшини, в уніформах, обвішані медалями й орденами, але без шапок. Їхні лисики було видно зовсім виразно.

Все відбулося дуже швидко. Ледви наші бійці зайняли становище, як авто вїхало в засідку стрілу мого кулемету. Під зливою стрілів авто стало. Вискочив якийсь високий офіцер і, розмахуючи руками давав накази займати становище проти нас. Це було відважно, але легковажно і гупо. За хвилину він впав на землю. Я ще досі чую його слова: „Генерал, мене поцілено...“ Його товариш, генерал Гергард, що три місяці тому наказав обстрілювати українську греко-католицьку церкву в Ліску, не

три стейти вимагають відвідування шкіл дітьми віком до 14 років; один стейт — до 15 років; 36 стейтів та Колумбійський Дистрикт — до 16 років віком; два стейти — до 17 років і шість стейтів — до 18 років.) Сприяло тому і спеціальне навчання у війську в часі Другої Світової Війни. „В суспільстві з високою технікою“ — заявляє Цензусове Бюро — „саме тільки вміння читати і писати не є вистачальним“. Бюро згадує, що багато провідних виховників та вчителів, хоч і є задоволені з того факту, що неписьменність серед американців зменшується, проте підкреслюють як важко є вповні розуміти те що читаємо й пишемо.

Як пише Гартфорська Газета (в стейті Конетикат), „Уміння читати й писати є ознакою письменності людини. Але в політичній демократії цього не вистачає. Розуміти значіння того що читаємо, вміти пізнавати це значіння в зв'язку з суспільними та державними питаннями є так само важливим як і розуміння окремих слів... Хоч як тішилося з дотеперішнього поступу, не сміємо залишати стремління до ліпшої освіти в Злучених Державах“.

Загальна Рада.

РІЗДВО В ДОРОЗІ. Що Різдво за плечима, можна пізнати по святкових прикрасах і освітленні, яке бачимо на картині. Подібні картини можна спостерегти по цій Америці, хоч не всі так артистично виконані, як ця, що уявляє собою парк Тонтон Грін в місцевості Тонтон, Пваа.

оповідання — я опинився тут. Тим не менше варшавський суд засудив недавно 22 українців на кару смерті, чи в'язниці за атентат на генерала Сверчевського, але між засудженими не було ні одного учасника бою“.

ОВОДОМЛЕННЯ

ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА.

Володимир Гріняк просить зголоситись у важній справі таких членів відділу 432 У. Н. Союзу на нижче подану адресу:

Андрущенко Теодор, Буковський Володимир, Буцький Василь, Чорний Ярослав, Дергун Вілліам, Дмитренко Микола, Данилюк Степан, Данилюк Михайло, Федунів Микола, Федун Петро, Гаврон Володимир, Горуля Микола, Головань Іван, Гриневич Антін, Габровський Володимир, Гулей Дмитро, Янушевський Дмитро, Короткий, Вячеслав, Копоть Володимир, Калінінський Іван, Калашник Андрій, Кравченко Дмитро, Короткий Віктор, Колос Микола, Логин Петро, Левицький Іван, Ладика Микола,

Марків Теодор, Матаховський Іван, Мороз Федір, Медведик Микола, Онуфрік Володимир, Прокопів Тед., Папірка Володимир, Педенко Михайло, Пилат Модест, Рій Микола, Смага Володимир, Шагала Іван, Соцан Яків, Теплий Йосиф, Теплий Марія, Войтків Евстахій, Варик Александер, Васильчак Іван, Яремченко Борис, Ясеницький Микола, Бойко Василь, Ціхун Михайло, Денишук Петро, Древницький Дмитро, Федорак Дмитро, Гоменко Іван, Горобець Сергій, Гриненко Миколай, Януш Юрій, Януш Стефан, Калінін Григор, Нерігій Дмитро, Прадун Стефан, Прус Петро, Пилипак Стефан, Ревко Методій, Розумінський Іван, Сеніок Микола, Шубак Василь, Спас Григорій, Шишка Олександр, Тивонюк Іван.

WALTER HIRNIAK,
1 CRAIK AVENUE,
KINGSWAY TORONTO 8,
ONTARIO, CANADA.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХО-
ДИТИСЯ ЧАСОПИС
„СВОБОДА“

Long Distance Service will
be faster BEFORE CHRISTMAS EVE
or AFTER CHRISTMAS DAY

“I'll be on duty throughout the Holidays—doing my best to handle all your calls. But so many folks want to call across the miles at Christmas that we can't take care of them all at once—even with a lot of new circuits and every available switchboard position in service.

“You see, it just isn't possible to stretch the equipment enough to handle the flood of calls that comes on this one day of the year. There are sure to be delays.

“Here's a friendly tip, however. If you telephone your faraway friends and relatives before Christmas Eve or after Christmas Day, I can give you faster service.”

NEW JERSEY BELL
TELEPHONE COMPANY

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРЕЗВИТЕРСЬКА ГРОМАДА В НЮАРКУ

В НЕДІЛЮ, 26. ГРУДНЯ (DECEMBER 26, 1948)

в годині 3. пополудні

В СІЧОВІЙ САЛІ, 508 — 18th AVE., NEWARK, N. J.

ЗАГАЛЬНЕ ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ

на якому буде говорити пастор ВАСИЛЬ КУЗІВ.

Віче минулої неділі з непередвиджених перешкод не відбулося.

Пастор Василь Кузів, відпоручник Світової Церковної Ради в Америці, був висланий тому два роки до Німеччини і Австрії для ведення допомогової акції між українськими скитальцями, і який щойно вернувся з Європи.

Прохаємо громадянство прийти на це віче, а довідається багато про правдивий стан наших братів скитальців, які живуть по таборах Європи. На вічу можуть давати запитання. Комітет.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж одобрівну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 34.

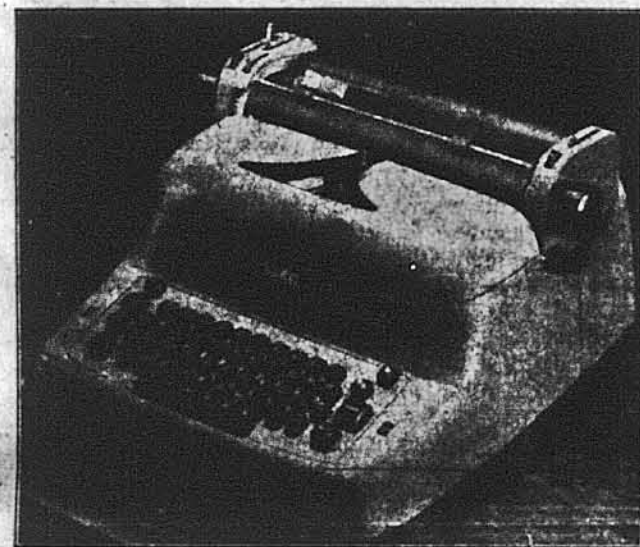
Виділі:

Жертва:

Виділі:	Жертва:	275 Михайло Голубко	2.00
Петро Беловус	\$10.00	288 Онуфрій Гриняків	2.00
Michael Slobodian	4.00	292 Андрій Блашук	2.00
Теодор Озмичук, передла.	2.00	293 Stephen Gellner	2.00
М. Гурник	1.00	295 Іван Шляхетка	2.00
68 Михайло Трутньо	2.00	295 Стефан Яворський	2.00
80 Онуфрій Рорук	2.00	295 Микола Українець	2.00
111 John Kosak	2.00	295 Григорій Броневич	2.00
137 Іван Габрилович	2.00	299 E. Didur	3.00
150 Анатрій Гуска	2.00	300 Petro Warylszak	2.00
158 Пилип Савчинши	3.00	350 Василь Сидига	5.00
173 Микола Цицик	2.00	361 Корнель Пелешок	3.00
176 Василь Зелінка	3.00	361 Mr. & Mrs. Balaz	2.00
176 Петро Бабак	2.00	361 Nicholas Kizyma	2.00
181 Peter Cherkas	2.00	361 Wasył Buchynsky	2.00
200 Василь Воргуль	2.00	361 Irena Bucza	2.00
206 Василь Кошубинський	2.00	364 Жук Андрий	2.00
208 Стадир Ядв	2.00	364 Tytus Kolmetz	2.00
218 Stephen Labay	2.00	364 Леон Паріко	2.00
219 Микола Марад	5.00	371 Іван Кляуц	2.00
220 Василь Кучирепа	2.00	371 K. Яценцій	2.00
235 John Krupianuk	2.00	376 Joseph Kudingo	2.00
254 Володимир Гонтарський	2.00	387 John Szemberko	2.00
256 Іван Павлюковський	2.00	400 Dmytro Woos	2.00
250 Антін Партика	5.00	414 Ілько Похмурський	2.00

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.
ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАТИ ДО НЬОГО
ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

НОВА ЕЛЕКТРИЧНА МАШИНКА ДО ПИСАННЯ МАРКИ IBM

Нью Йорк. — Нову електричну машинку до писання марки IBM (Ай Бі Ем) випустило в світ підприємство Інтернешнел Бізнес Машін Корпорейшен. Вона вироблена в двох моделях: як Стандарт і як Екзекутивний модель.

Це є найновіше видосконалене видання машинки після довготривалих досвідів з електричними машинками. Нове видання є в виді „стрімлайн“ у лагідній срібній-красці. Ключі, які пишуть букви, мають вигляд синявий, званий „нейві-бло“, а їх прикриває накривка. Такий модель починається до кращого вигляду і зберігає від пороку.

Щоб розуміти, як нова машина діє, то треба знати, як загалом пишуть люди на машинці і як пускається в рух поодинокі букви, як підноситься ціла дошка з ключами, як пересувається тасьма при писанні і т. п. Тоді щойно можна порівняти нову машинку електричну з кожною іншою. Найважливіше в ній те, що може відбивати більші копії нараз, може переписувати тасьму без жадного труду, може легко наставити папір на маргінес і т. п. При вживанні тасьми важне є те, що можна її усунути кожної хвилини для написання стенса. Це є тип Стандарт.

Тип Екзекутивний має ще доданий окремий прилад для писання товстим типом, документальним типом і мод. нм типом. Кожен тип має різну величину букв. Лист, писаний на Екзекутивній моделі, дає вигляд друкованого письма.

(or)

П. Стасюк
124
Перша Евея Нью-Йорк 3.
(між вулицями 7.º а 8.º)

МАСАРСЬКО-РІЗНИЦЬКА ФІРМА

виробляє у своїм склепі

ПЕРШОЇ ЯКОСТІ ВИРОБИ МАСАРСЬКІ

як теж продає різнородні
СИРОВІ МЯСИВА

ФІРМА П. СТАСЮКА існує вже понад 25 років, що завдячує в першу чергу вдоволенням покупцям.

СКЛЕП ОТВОРЕНИЙ КОЖНОГО ДНЯ ДО 6-ТОЇ ГОДИНИ ТОЧНО.

УВАГА! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

КОМІТЕТ, СКЛАДЕНИЙ З ПРЕДСТАВНИЦЬ УСІХ
УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
МІСТА ДІТРОЙТУ

— влаштовує —

**УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ
ВІЧЕ**

двократно того ж самого дня

В НЕДІЛЮ, 2. СІЧНЯ (JANUARY 2, 1949)

1) В ГОДИНІ 2. ПІСЛЯ ПОЛУДНЯ
В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ ПРИ
ВУЛИЦІ МАРТИН.

2) В ГОДИНІ 5:30 ВВЕЧОРІ
В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ХАТИ ПРИ ВУЛ. ГРЕЙ-
ЛІНГ, ГЕМТРЕМК.

На обох Вічах промовлятиме

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА

делегатка з Європи на Всесвітній Жіночий Конгрес.

Просимо все українське громадянство якнайш-
сленніше прийти на оба віча. Діловий Комітет.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Доклад проф. Володимира Безушка про Б. Лепкого і Ю. Липу.

Професор університету св. Ксав'єра в Синсинаті, Огайо, д-р Володимир Безушко, перебуваючи в часі Різдвяних канікул у Філадельфії, виступив у суботу 25 грудня в Домі Укр. Амер. Горожан (847 Н. Френк-лін стріт) доклад на тему „Богдан Лепкий і Юрій Липа“.

Богдан Лепкий є одним з найплодотивіших українських письменників Галичини з перших десятиліть нашого століття, а полтавець Юрій Липа, що наче метеор перелетів по українським революційно-літературним небосхилам та вправ як лікар у боях в рядах УПА, записав своє ім'я в історії української літератури як один з блискучих, між молодими, талантів.

Треба сподіватися, що цей виклад стягне споре число любителів українського письменства. Початок доповіді в год. 7.30 вечором.

НЬЮАРК, Н. ДЖ.

Наші хлопці. (Д-р Борис Бемко).

Сотні наших хлопців і дівчат добиваються становити по змозі своїх сил і старань своїх батьків.

Так, по змозі старань батьків, бо без батьківських турбот і старань — не згадувати їх тяжкої праці і поту — дуже мало з нашої молоді (як і кожної молоді) могло б добитись професійних становлень.

А як часто трапляється, що наука не лізе без бука — хочби і усного. Буває, що і здібність та охота в молодій людині потребує того гачка, котрим треба попіл розгорнути, щоби та іскра здібності вибухла в полум'я охоти. За це нашим батькам належить велика слава та подяка, бо це тільки батьки можуть дати.

Вибачте, що думками полину в своє власне минуле. І вибачте, що не довіряю тим дописам, де наших дівчат і хлопців ангелами представляють, неначе б ніколи збиточниками не були. Хочеться теж вірити, що кожний з них переживав хвилини бунту проти „батьківської тиранії“. Ах ті Батьки!!!

Які вони марнотравники; викидають гроші на якісь лекції музики. І що вони з цього мають? Чи переживали коли яку насолоду, як ті діти, примушені до тих мученицьких страждань, терпів і грали так, що треба було вуха затикати.

Хто ж може такі речі ліпше зрозуміти і співчувати з тими страдниками як не Борис Бемко, що також до часу терпів, грав, дув, пальці мняв і закусувши зуби далі грав.

Чув я між людьми що ті, що на дутих інструментах грають, то здорові груди мають. Не вірив я у це з початку, але тепер моє зневіря проломилось.

Инж. Володимир Семенін.

Америка допомагає українцям в Китаю

(Докінчення зі стор 1-шої)

книгозбірні та все важливіше вивезено, а все інше спалено.

В Шангаї всі переселенці з Тяньзіну приміщені тепер в мешканнях колишніх французьких військових касарень, що їх місцевий французький консул передав до розпорядження ІРО. Вони одержують там все потрібне і всіма ними піклується офіцер американської Нейви. Українська група мала б одна з перших виїхати до Аргентини, бо більшість з них мають на це вже потрібні дозволи аргентинських властей зв'язані з віздом і переїздом кошта покриті ІРО. В

Шангаї тепер знаходиться біля 200 українців.

Для порядку треба згадати, що — як довідуємося — УК Комітет та секретарія ПАНК інтерв'ювали (і продовжують інтерв'ювати) у відповідних американських урядах в справі допомоги цим українським переселенцям на Далекому Сході.

Згідно з повідомленням „Норт Чайна Дейлі Ньюз“ з Шангаю виїхали вже до Аргентини такі українці: Іван, Лідія, Марія і Тамара Пономаренко, Михайло Яворський, Юлія Вишневецька, Константин, Людмила, Наталя і Анастасія Рибка та інші.

НОВІ ІМІГРАНТИ.

(Продовження зі стор 1-шої).

імігрантами зі скитальщини. На лісті подані були імена людей, з яких понад 100 вказувало на українське походження, а тільки 3 родини подали, що вони українці. При назначуванні національності подає листа назви країн, з яких вони походять. Отже найбільше імігрантів було з Польщі, далі — з Росії, деякі з Чехословаччини. Релігії не подано, однак подані релігійні організації, які опікуються імігрантами після їх вступу до Америки.

Найбільше було таких, що приїхали через Нешенел Кетолік Велфер Конференс, потім через жителів ГАІАС і через Світову Радку Церков, яка є під проводом лютеранів. З українців деякі опинилися в Нью Йорку, Філадельфії і сусідніх стейтах, а деякі мали заплачену дорогу до Миннесоти, Дакоти, Норт Кароліни і ін. — Наступний корабель — Марін Марлін — з новими імігрантами приїде до Нью Йорку в п'ятницю 24 грудня.

ЗЛУЧЕННЯ ДЕРЖАВИ ПРОТИ ПЕРЕВЕРТОРІВ В АМЕРИЦІ.

Вашингтон. — Департамент стейту оприлюднив заяву, що насильне скидання правно вибраних урядів в американських республіках стає небезпечною для цілої Західної півкулі й тому цю справу буде займатися Організація Американських Держав. Департамент стейту не сказав виразно, до яких держав це відноситься, однак загальною звісно, що останніми часами переведено революції в Перу, Венесуелі, Ель Сальвадор, Турботи в Коста Ріці, Парагваю і Болівії теж оперті на змагання до революції меншини.

АСОШЕЙТЕД ПРЕСС СПРОСТОВУЄ.

Прага, 22 грудня. — Агентство Асошейтед Пресс офіційно спростувало своє повідомлення з минулої суботи, в якому було подано, що в Празі засуджено за приналежність до ОУН і за допомогу для УПА українських православних священників. В спростованні подається, що засуджені священники приналежні до зв'язаної з Римом трекко - католицької церкви.

69-ТІ. УРОДИНИ СТАЛІНА.

Москва, 22 грудня. (ЮП). — Советський диктатор Сталін обходив вчора свої 69-ті уродини. Закордонні кореспонденти звертають увагу, що цим разом їх вже не святкувало зі звичайними в Соведах парадними відзначеннями їх тільки довшими і більшою кількістю надрукованих в пресі листів до Сталіна, що ними советські громадяни зобов'язувались виконувати і перевиконувати виробничі норми. При цій нагоді звертається увагу, що Сталін, не зважаючи на свій вік, є цілком здоровий та з однаковою тиранією володіє великою країною.

THE STORY of the UKRAINE

By CLARENCE A. MANNING
Assistant professor of Eastern European Languages
COLUMBIA UNIVERSITY
Published by Philosophical Library—New York
PRICE \$3.75
SVOBODA BOOKSTORE
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Зближається кінець року, а тимсамим і цей час, коли то У. Н. Союз робить підсумки своєї щорічної праці, та переводить замкнення всього діловодства. Тому, щоб уможливити головній канцелярії У. Н. Союзу поробити замкнення на час, прохаємо всі відділи У. Н. Союзу прислати цього місяця членські вкладки скорше ніж це звичайно буває. Зокрема, звертаємо увагу цих відділів, які звичайно спілкуються з прислакою вкладок, прислати принаймні тепер у місяці грудні всі належності на час, так, щоб головна канцелярія могла дістати всі вкладки не пізніше як на 30-го грудня.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

ЗБОРН ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КОТОВІЛ, ПА. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що збори не відбудуться 12 грудня, тому відбудуться 26-го грудня, в годині 11. рані. Просимо членів прийти на час і вислухати звіт конгр. комісії та вибрати уряд на 1949 рік. — За уряд: П. Запальний, М. Маскула, М. Кобиланський.

РОМ, Н. П. — Бр. св. Михайла, від. 121, подає до відома всіх своїх членів і членкинь, що річні збори перенесені на невідомо, 26. грудня, на 2. годину пополудня до У. Н. Дому, з причини зайняття галі. Уряд просить всіх місцевих і позамісцевих членів прийти хоч раз в рік на збори в означений час. На цих зборах буде звіт урядників і конгр. комісії за 1948 рік і буде вибір уряду на 1949 рік. Є також багато важних справ до рішення, тому привільність всіх членів кончежна. — За уряд: Д. Іванів, предс.; І. Лаврук, кас.; О. Гала, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михайла, від. 142, повідомляє, що на річних зборах 11. грудня вибрано такий уряд на 1949 рік: А. Полівчак, предс.; П. Пугула, заст.; П. Остапчук, фін. секр.; С. Пограчинський, рек. секр.; М. Маркович, кас.; І. Плат, Л. Гнатюк і П. Пугула, конгр. комісія; І. Полівчак і С. Лабунський, назд. хворих; Ю. Полівчак, хорунж.; Г. Закопчинський, кап.; А. Полівчак, реп. до У.Н.Д.; П. Остапчук, А. Полівчак і Р. Слободян, реп. до Центр. Комітету; Е. Мамчак і Ю. Родзіняк, трості. Збори відбуваються в другу суботу по першій, 212-214 Фултон ул. В місяці січні збори відбудуться 15. в год. 7.30 вечір. — П. Остапчук, фін. секр.

ШАРОН, ПА. — Тов. Вішня Україна, від. 386, повідомляє, що річні збори відбудуться в невідомо, 26-го грудня, в 1. годині пополудня, в укр. правосл. церковній галі, 389 Кларк ул. Просимо членів прийти на ці збори, де постане питання та вибереться уряд на 1949 рік. — Д. Кучмак, предс.; А. Попов, секр.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острій Я довгоочікувані негати чоловіків і жінок Шкіри, X-Ray, Роздута жиді лікуємо без операції. Передаємо а. налізу крові для суцільних дозволів. Офісові години: В будні 10-7 P. M. В неділі: 11-1 P. M.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОІ БОНДИ ЧЕРЕЗ
„ЛЕЙРОЛ СЕРВІС“

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Columbia

Вони Вас забавлять, розсміють і пригладять даний наслід часи в старім краю. — Рекорди Гуменова повинні бути в кожній українській хаті. Самі їх слухайте і хай Ваші діти привикнуть до української пісні. — Діти, купіть родинним пониже рекорди, мама, або тато будуть веселі. — Замовляйте їх за числами:

- 27401 Стрийська Коломийка. — Гуменова.
- 27400 Укр. Два Кроки. — Ой піду я шіхер віхер.
- 27399 Коломийка Повітова. (про всі повіти).
- 27397 Кавалер під вуком. — Вдовин Син.
- 27396 Весільний баривок. — Чорнобривка.
- 27384 Козак за Дунаєм. — Роза, танець.
- 27383 Весільний віват, часть I. і II.
- 27360 Зачепився кобасою. — Ти мій королю.
- 27320 Кавалок грунту. — Пісня наймита (комічна).
- 27318 Канадська Коломийка. (Дві частини).
- 27351 Радехівська Коломийка. — Пятається мати сина.
- 27305 Фармерська Коломийка. — Борозата.
- 27304 Шлюб сироти. — Біла наймичка.
- 27297 Надіяра. Коломийка. — Камінецька.
- 27291 Вальс в горах Карпат. — Перепеліця.
- 27264 Марш Галицької Армії. — Зеленийкий.
- 27257 Аркан. — Гуцульська Коломийка. Співає Т. Санстун.
- 27250 Пісня сироти, часть I. і II.
- 27247 Весільні жарти. — Козак з Підволочиськ.
- 27242 Золочівська Коломийка. — Чом дуб не зелений?
- 27228 Багатське весілля, часть I. і II.
- 27219 Чотирнадцятий роком смутний настав (пісня).
- 27218 Танець, полька, з Галичини. Томаса.
- 23197 Козак Завидя. — Метелія.
- 27071 Чабан Гуцулка. — Гуменова.
- 27050 Ой вишеньки черешеньки. — Від куточка.

Рекорди до танців Авраменка 27251-2-3-4-5-6.

ВСІ ПОВИШІ РЕКОРДИ НАЙНОВІШОГО ВИПУСКУ.

Надходять на всі комбінати, що самі мініють.

Одна рекорда 75 шт. (Всі 26 рекордів за \$20.00 в голки в додатку).

13 ВЕСЕЛИХ РЕКОРДІВ Є. ЖУКОВСЬКОГО \$9.00:

1. Забава в столі. 2. Ой не спиться, не лежиться. 3. Ізда на европани. 4. Як я добрався до Америки. 5. Кажуть люди. 6. На каміно мармурові. 7. Було тай нема. 8. Любка-файка. 9. Зводили-Толока. 10. Презент з Європи. 11. Пристріт-Лобода. 12. Фальшиві слюзи. 13. В день по весіллю.

Хто бере більше як 10 рекордів, тому самі оплачуємо пересилку. Хто бере менше, присилайте 10 центів на кожну рекорду. За рекордами до танцю пишть по каталог. Буваєте в Нью Йорку вступіть до Сурми, або зараз пишть, щоб Ви мали рекорди на брата.

SURMA

11 E. 7th STREET (bet. 2 & 3 Ave's) NEW YORK 3, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

БУВШИЙ АГРОНОМ І КООПЕРАТОР

купить або вирентує ФАРМУ. Може вступити до спілки. Може бути адміністратором більшої фарми.

Ласкаві зголошення слати до: „АГРОНОМ“, с/о SVOBODA P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТІННИ КАЛЕНДАРІ

НА 1949 РІК.

Чудові Краєвиди; Патрістичні; Релігійні; Любкові; дівчата і діти в різних позах. Свята зазначені червоно, пости зазначені рибом.

● КАЛЕНДАРІ продамо подарбно і гуртовно. Для шторників і організацій друкуємо на календарях і фірму. Ціна одного календаря з пересилкою 30 ц. 12 календарів \$3.00. 25 календарів \$5.00. 50 календарів \$9.00. 100 календарів \$16.00.

● РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Раждається“, у формі книжечок з відповідними віршами. Ціна за дозін 60 ц. 50 карток \$1.75. 100 карток \$3.00 з пересилкою.

● ІСТОРІЯ УКРАЇНИ в образах. Прекрасний образ в 10-ох красках, розмір 27x34. Ідеально видана хронологія українських князів і гетьманів, Галицької, Волинської і Литовської династії від 914 до 1768 року. Варта мати один образ на п'ятку. Ціна \$1.75 з пересилкою.

● СТЕМПОВАНА на канві подушка на каналу, дуже гарний взорчик в кількох красках, разом з нитками \$2.00.

● КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ з найліпшого гірського злілля, на недомоганні жовудка, печіники і нирок. Велика пачка коштує 50 ц.

● ГРУДЕНЬ ЗІЛЛЯ, природне средство припорожують тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50 ц.

● ЛАДАН для церковного ужитку, фунт \$1.00.

С. О. Д. не висилаємо.

Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St.,
New York 3, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ

МАРІЯ ГЛОВАШКА, донька Василя Приско, заведеного Марти, родом з Соколова, пошта Потік Зол., в повіті Бучач, Західна Україна, пошукує когось з родини в Європі. Адреса: 199 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y., U. S. A.

Пошукує ГРИГОРІЯ ДУМА з Ізачова, пов. Зборів, Галичина. Пошукує його брат Володимир Дума. Хто знає про нього, або він сам, голоситься до: T. RAWLYK, 225 E. 66th St., New York 21, N. Y.

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБІГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого забезпечення.

Ми укладуємо прекрасні ЦІЛІЙ \$150.00

ПОХОРОН за —

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

UKRAINIAN POГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.

Phone Biglow 3-6762

225 WEST JERSEY STREET, ELIZABETH, N. J.

Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

завжди погребовий по \$150

ціна так низька як —

ОБСЛУГА НАКРАЩА.

—

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Brooklyn, N. Y.

Tel.: MIdtown 5-6577

ВЖЕ МОЖНА КУПИТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“

Нову ціну і на часі книжку

„НА КРИЛАХ В УКРАЇНУ“

Вірші СТЕПАНА МУСИЧУКА.

Кожний свідомий українець і українка повинні мати і прочитати цю книжку. — Ціна \$1.00.

Книжечка має 190 сторінок і містить 149 віршів. Надіється до деклямацій на різні патрістичні okazji, як: Дні Матері, Листопадові Свята, Свята шкільні, Свята церковні, Різдвяні, Галицькі, Душкні і вісні.

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖОРСТОКІ СВІТАНКИ

РОМАН (у двох частинах)

кожна по 235 сторінок, разом 470 сторінок, оправлених в твердий полотнопаний оправа.

Написав СТЕПАН ЛЮБОМИРСЬКИЙ.

Ціна \$3.25.

Замовлення wraz з належністю слати до:

„SVOBODA“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, 3, N. J.

REALIZING THAT THE YOUNG ELEPHANT WOULD SOON SINK TO HIS DEATH, TARZAN TOOK CHARGE.

Тарзан зрозумів, що треба діяти швидко, щоб недопустити до смерті слона.

UNDER HIS DIRECTION TANTOR FELLED A SMALL TREE.

За його вказівкою Тантор вирвав мале дерево.

WHILE TWO ELEPHANTS LIFTED THE TREE BUTT, THE APE-MAN CARRIED THE TOP AROUND TO THE OPPOSITE SIDE OF THE MORASS.

Два слони піднесли пень, а Тарзан вхопив за галуззя й так спільно занесли дерево на противний бік мочару.

THEN WITH HIS LITTLE EYES GLEAMING, GOMBU STALKED PURPOSEFULLY OUT OF THE JUNGLE.

Саме тоді Гомбу вискочив навмисно з джунглів.

ТАРЗАН, ч. 1997. Гомбу перервав неловність.